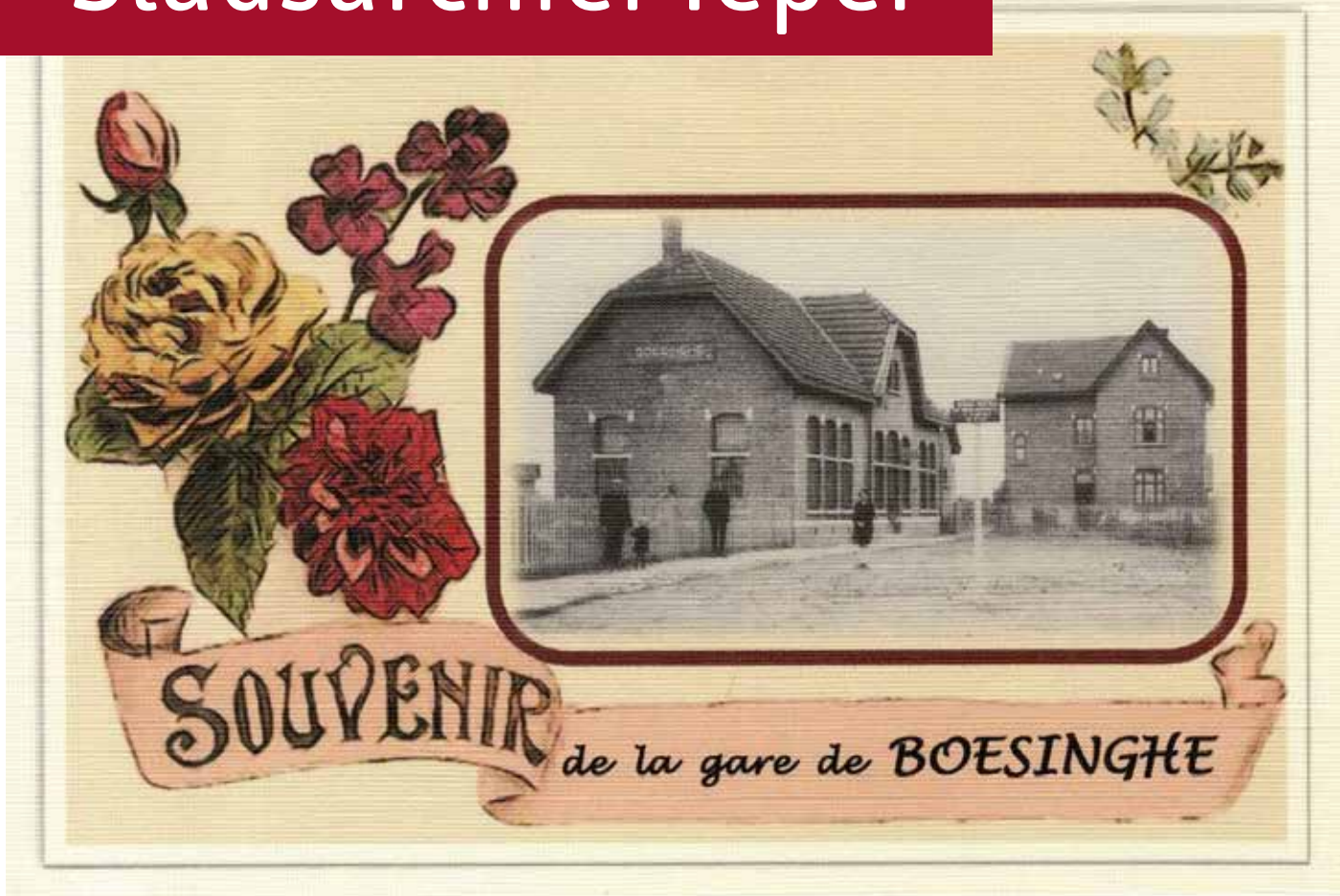




# Jaarverslag 2024 Stadsarchief Ieper





# Intro

## Missie

Het Stadsarchief Ieper verwerft en bewaart kennis over de geschiedenis van Ieper en de Westhoek en draagt die uit. Het Stadsarchief Ieper vormt samen met andere actoren het geheugen van stad en streek. Het beheert en ontsluit het archief van stad en OCMW Ieper en vervult een voortrekkersrol voor culturele archiefwerking in Ieper en de Westhoek. Speerpunten daarin zijn verwerving, digitalisering, ontsluiting en expertisedeling. Het Stadsarchief Ieper werkt daarvoor in verbinding en verbindend met en voor partnerorganisaties, diverse doelgroepen (van onderzoekers tot vrijwilligers) en het brede publiek. Thematische klemtonen in de collectie zijn grensvorming (met o.a. vestingbouwkunde, militaire geschiedenis, grensoverschrijdend bisdom), architecturale en institutionele wederopbouwarchieven en het rijke verenigingsleven.

## Visie

Stadsarchief Ieper is de **bewaarplaats** voor archivalisch erfgoed van Ieper en zijn historisch hinterland. Stadsarchief Ieper garandeert een professionele en kwalitatieve materiële bewaring en restauratie van het archivalisch erfgoed en verrijkt de collectie door middel van aankopen, schenkingen en bewaargevingen op basis van het collectieplan.

Stadsarchief Ieper is de **werkplaats** waar dit erfgoed onderzocht, gevaloriseerd en ontsloten wordt.

Stadsarchief Ieper registreert en ontsluit het archivalisch erfgoed, voert en stimuleert onderzoek op de collectie



en verfijnt een digitale strategie voor het omgaan met gedigitaliseerd en digitaal geboren archivalisch erfgoed. Stadsarchief Ieper is de **ontmoetingsplaats** rond dit erfgoed waar professionele en vrijwillige actoren elkaar vinden en inspireren.

Stadsarchief Ieper is een kruispunt waar historisch geïnteresseerden, kenners en liefhebbers, elkaar ontmoeten, mee participeren in de werking en co-creëren en reikt de hand aan alle inwoners van de regio om de historische kennis van stad en streek te delen en aan te scherpen.

## Organisatie

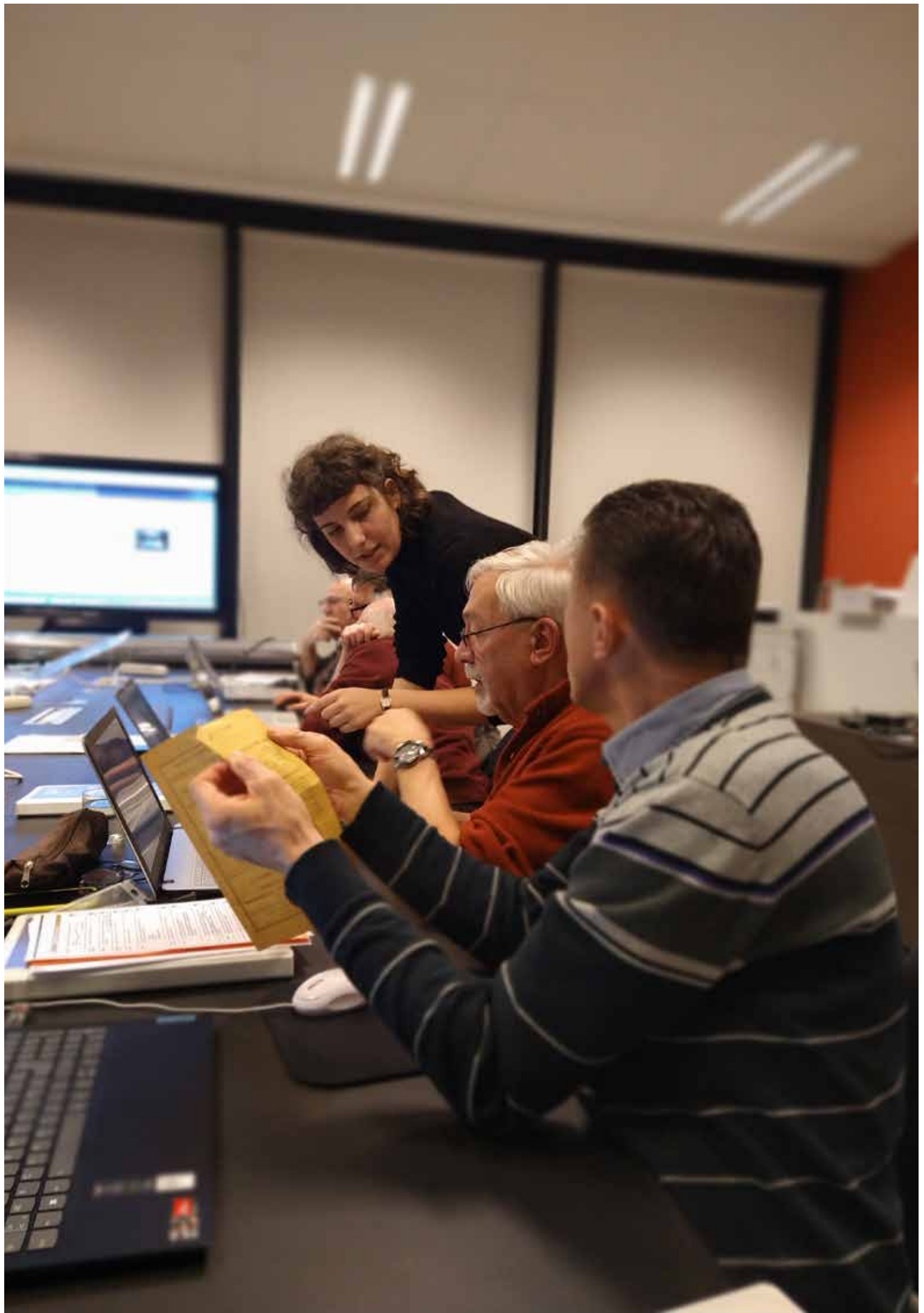
Het Stadsarchief is een organisatieonderdeel van de Stad Ieper en valt onder de afdeling Vrije Tijd & Ontwikkeling. De bestuursorganen van de stad Ieper zijn de gemeenteraad en het college van burgemeester en schepenen. De algemeen directeur en het managementteam van de stad Ieper sturen de stadsdiensten aan. De actuele samenstelling van de bestuursorganen is te vinden via:

[www.ieper.be/gemeenteraad-2](http://www.ieper.be/gemeenteraad-2)

[www.ieper.be/college-van-burgemeester-schepenen](http://www.ieper.be/college-van-burgemeester-schepenen)

Het Stadsarchief kan beroep doen op de ondersteunende diensten van de Stad Ieper: financiële dienst, personeelsdienst, communicatiedienst, technische dienst...

De archiefcommissie is een adviesorgaan voor de werking van het Stadsarchief.



## Zakelijke werking

De zakelijke werking is geënt op de werking van een openbaar bestuur, zoals voorzien in het Decreet Lokaal Bestuur van 22 december 2017. Voor het strategisch en financieel beleid maakt de Stad Ieper gebruik van de beleids- en beheerscyclus (BBC), het plannings-, registratie- en evaluatiesysteem van de Vlaamse lokale besturen. Het meerjarenplan vormt de kern van het planningsgedeelte van de beleids- en beheerscyclus. Het huidige meerjarenplan behandelt de periode 2020-2025.

Zie ook: [www.ieper.be/meerjarenplan-2020-2026](http://www.ieper.be/meerjarenplan-2020-2026) en [www.ieper.be/organisatie-stad-en-ocmw](http://www.ieper.be/organisatie-stad-en-ocmw)

## Financiën

- Uitgaven personeel en werking: 666.108,56 euro
- Uitgaven personeel en werking min investeringen plus afschrijvingen: 627.263,21 euro
- Inkomsten subsidies en werking: 111.574,98 euro
- Inbreng van de inrichtende macht: 515.688,23 euro

De inbreng van ondersteunende diensten van de stad zit niet in deze cijfers. Het gaat voornamelijk om de financiële dienst van de stad voor het volledige financiële beheer, financiële controle en rapportage; de personeelsdienst voor alle aspecten van personeelsbeheer en -administratie; de technische dienst voor gebouwenbeheer en logistieke steun bij het ontwikkelen van activiteiten; de communicatiedienst voor het beheer van de algemene externe communicatie.



- Aankoop nieuwe boekscanner: 46.765,38 euro (excl. onderhoudscontract)

In 2024 werd een nieuwe Zeutschel A1 boekscanner in gebruik genomen.

Deze werd reeds besteld in 2023: de gemeenteraad verleende in zitting van 4 september 2023 goedkeuring aan de lastvoorwaarden, de raming en de plaatsingsprocedure van de opdracht 'Aankoop en onderhoud van een boekscanner inclusief software en pc'. Het college van burgemeester en schepenen gunde de opdracht op 18 december 2023 aan iGuana nv met de aankoop van het toestel Zeutschel OS A1 tegen het bedrag van 64.007,87 euro inclusief btw en inclusief een onderhoudscontract voor 5 jaar en ondersteuning en updates tot 10 jaar na installatiedatum voor zowel software als hardware.

- Aankoop plannenkasten, vier modules met vijf lades A0: 12.069,75 euro
- Aankoop A3 scanner: 4.025,94 euro
- Aankoop sealingtoestel: 3.629,56 euro
- Aankoop digitaal scherm: 3.914,35 euro
- Digitalisering fotocollectie Deconinck: 10.494,94 euro
- Aankopen collectie via veilingen: 13.677,50 euro
- Aankopen collectie & boekencollectie: 19.348,26 euro
- Abonnementen, lidmaatschappen, jaarboeken: 3.239,05 euro
- Onderhoud en herstel collectie (verpakkingsmateriaal, inbinden, digitale opslag): 28.787,02 euro
- Publieksactiviteiten: 12.277,65 euro

## Personeel

- 7 medewerkers  
5,6 VTE  
waarvan 4,2 VTE voor cultureel-erfgoedwerking  
en 1,4 VTE voor administratief-bestuurlijke werking
- 46 vrijwilligers

# 1

## Stadsarchief Ieper als bewaarplaats

### 1.1 Professionele en kwalitatieve materiële bewaring van het archivalisch erfgoed

#### Gebouw

Stadsarchief Ieper is gehuisvest op de site Neerstad in de Weverijstraat. Het gebouw werd in gebruik genomen in 2009 en beschikt over zes ruime archiefdepots voorzien van een goed klimaat- en vochtigheidsregelingssysteem en een comfortabele leeszaal. Het Stadsarchief beheert 5,5 kilometer archief.

In de archiefdepots worden temperatuur en luchtvochtigheid op peil gehouden (T 18° en RV 55%) en gemonitord met drie dataloggers. Vijf van de zes archiefruimtes beschikken over een luchtsas. Er is geen lichtinval mogelijk in de depots. Er is een onderhoudscontract afgesloten voor de verwarmings- en luchtvochtigheidsregeling in de magazijnen. Er is een quarantaineruimte voor de aanwinsten die zich zo kunnen aanpassen aan de klimatologische omstandigheden binnen het archiefgebouw.



15 jaar Neerstad (Stadsarchief, Bibliotheek, dé Academie), 21-23 juni 2024

Door verwervingen (aankopen of schenkingen) en evoluerende inzichten in het depotbeheer is het noodzakelijk om regelmatig een evaluatie van de indeling en het standplaatsbeheer van de magazijnen te houden. Dit wordt structureel voorzien in het dienstoverleg op een vast moment (najaar).

De opmaak van een calamiteitenplan (collectiehulpverleningsplan) voor het Stadsarchief onder begeleiding van Object Care ([object-care.be](http://object-care.be)), gespecialiseerd in preventieve conservering, werd eind 2023 afgerond. Op 28 mei 2024 was er een opleidingssessie voor de medewerkers in het kader van de verdere implementatie. Dit plan is de leidraad voor de preventieve conservering en wordt structureel in het dienstoverleg opgevolgd. Met de preventieadviseur en de brandweer is er overleg over evacuatie- en andere noodmaatregelen. Er is een alarm- en branddetectie met meldkamer.

>> Aankoop plannenkasten, vier modules met vijf lades (zie hoger)

>> Onderhoudscontracten gebouw & schoonmaak gebouw: 57.112,85 euro

## 1.2 Aankopen, schenkingen en bewaargevingen

Het collectieplan is de leidraad voor het collectiebeleid, een levend instrument voor het totaalbeheer van de collectie. Het geeft inzicht in de samenstelling en betekenis van de collectie en keuzes, prioriteiten en strategie van het collectiebeleid. Dit gaat zowel over het opnemen van archieven die binnen het collectieprofiel passen als het herbestemmen van collecties of bronnen die niet binnen het collectieplan passen en het actualiseren van de wetenschappelijke bibliotheek. Binnen het collectie- en verwervingsbeleid gaat er bijzondere aandacht naar het versterken van het **bovenlokale belang van de collectie**.



### Overdrachten

De kerncollectie van het bestuurlijk-administratief archief wordt aangevuld met de overdrachten vanuit de stads- en OCMW-diensten. Belangrijke overdrachten in 2024 waren er vanuit de diensten Leven (bevolking, burgerlijke stand, vreemdelingendossiers), Welzijn (sociale dossiers), Secretariaat (notulen, GAS-boetes), JOC/Feniks/Camping. In 2024 kregen we ca. 161 meter administratief archief van stads- en OCMW-diensten.

### Selectie en waardering

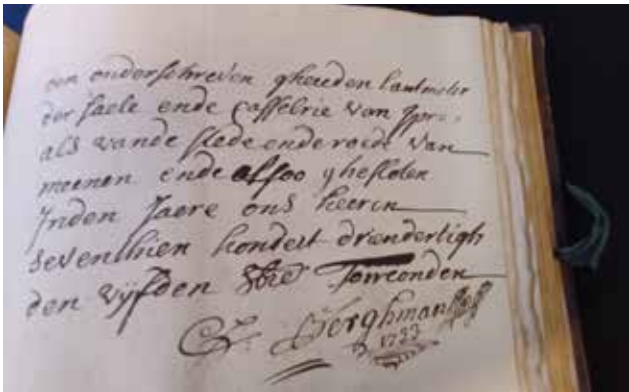
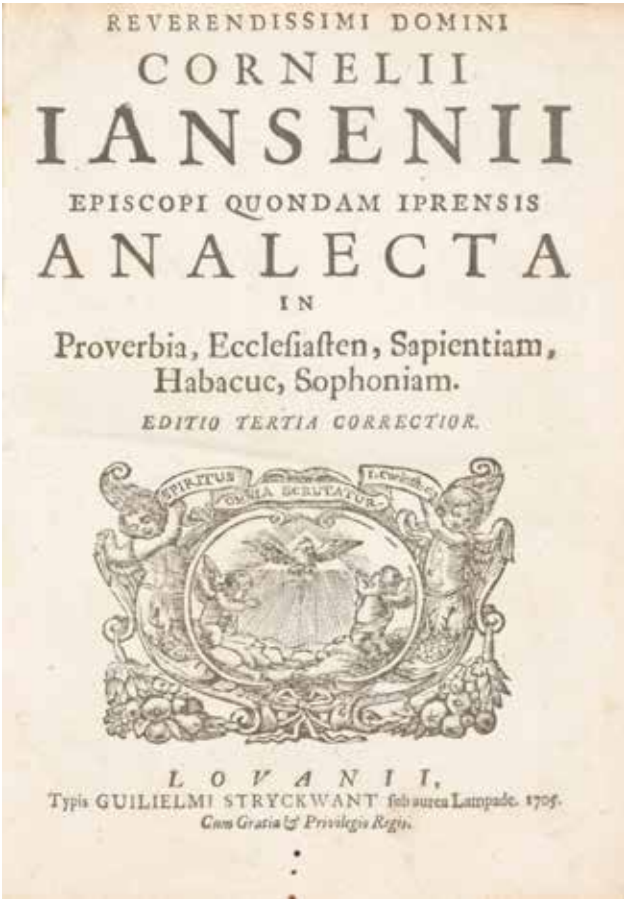
Het afstotingsbeleid situeert zich in eerste instantie voornamelijk binnen de sfeer van de bestuurlijke werking van het Stadsarchief. Hiervoor worden de selectierichtlijnen van het Rijksarchief en de VVBAD gehanteerd.

Voor de culturele werking van het archief worden andere selectiecriteria gehanteerd. Zowel inhoud, vorm als uniciteit van de aangeboden stukken worden beoordeeld. Er werd een **wegingstabel** opgemaakt om objectief te kunnen bepalen welke stukken kunnen opgenomen worden in de collectie van het Stadsarchief.

### Aankopen

De collectie wordt via gerichte aankopen verder uitgebouwd. Thematische klemtonen in de collectie zijn grensvorming (met o.a. vestingbouwkunde, militaire geschiedenis, grensoverschrijdend bisdom), architecturale en institutionele wederopbouwarchieven en het rijke verenigingsleven. De collectie wordt verrijkt met bronnen die aansluiten bij de streekidentiteit en het bovenlokale belang van de collectie.

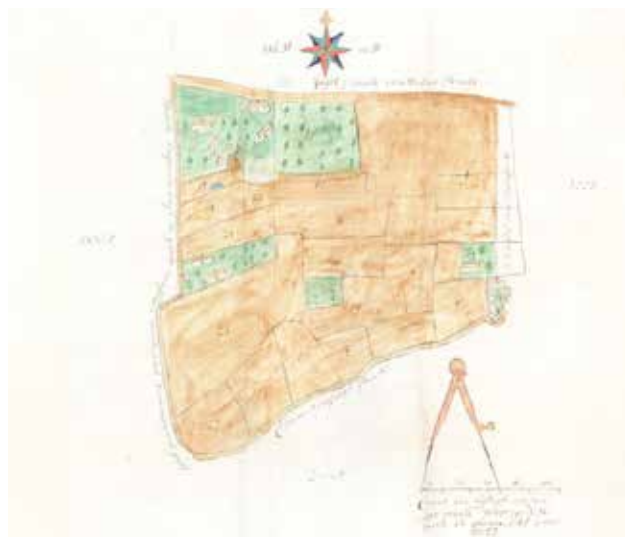






## Belangrijke aanwinsten (oude drukken, pamfletten...)

- Guilielmus de Dous. Den geestelyken Helicon. Sint-Omaars, 1718 (opgedragen aan een Ieperse heelmeeester)
- Den weg van het bitter lyden Christi Jesu. Veurne, 17de eeuw (ontstaan H. Bloedprocessie)
- Daniel Heinsius. De contemptu mortis. Leiden, 1621 (Iepers prijsboek met het Ieperse wapen op de band)
- Perillustri ac reverendissimo domino domino Philippo Standaert celeberrimi, et exempti monasterii S. Petri in Monte Blandinum .... Ipris X. junii inaugurato. Gent, 1731 (intrede Gentse abt in Ieper)
- Cornelius Jansenius. Traduction d'un discours de la reformation de l'homme interieur. Parijs, 1642 (jansenisme)
- Guillaume Simons. Troost der armen. Ieper, 1713 (Ieperse druk)
- Conditions sous lesquelles l'on expose en ferme de la part des ecclesiastiques et membres de la province de Flandres tous les moyens et droits appartenants à ladite province. Ieper, 1714 (Ieperse druk)
- Cornelius Jansenius. Analecta in proverbia. Leuven, 1705 (jansenisme)
- Adriaen Van Schrieck. Monitorum secundorum libri V. Quibus originum rerumque Celticarum et Belgicarum opus. Ieper, 1615 (Ieperse druk)
- Jacobus Marchantius. Flandria commentariorum. Antwerpen, 1596 (Westhoek auteur)
- Georg Böckler. Arithmetica nova militaris. Das ist Neues arithmetisches Kriegs-Manual. Nürnberg, 1661 (vestingbouwkunde)
- Daniël Heinsius. De contemptu mortis. Leiden, 1621 (op de band versierd met de wapens van Ieper)
- Pierre Dumortous. Histoire des conquêtes de Louis XV. Tant en Flandre que sur le Rhin, en Allemagne et en Italie, depuis 1744. Parijs, 1757 (Oostenrijkse successieoorlog, inname Ieper)
- Denis Godefroy. Divers traictez. Den Haag, 1682 (Hollandse oorlog, Lodewijk XIV, inname Ieper)
- Ordonnantie van Louis den XIV coninck ... ghesonden aen den souverainen raedt van Doornycke. Doornik, 1679 (oprichting Parlement van Vlaanderen, waaronder Ieper)
- Drie pauselijke akten aangaande het Sint-Bartolomeusklooster in Nieuwpoort, met bekrachtigingen door vicarissen van het bisdom Ieper, 18de eeuw.
- Landboek uit 1733, inclusief kaarten, door de landmeter van de kasselrij Ieper. Het betreft goederen nabij de Coilliemolen (Oostnieuwkerke, Passendale).



## Belangrijkste schenkingen

- Een stamregister van de lagere school van Brielen
- Een verzameling van bidprentjes en brochures en programma's van de lagere scholen van Dikkebus en Elverdinge
- Een foto van Ypiana
- 2 oude documenten over Thuyndag
- Oude kaarten met onder andere een Popp-kaart van leper intra muros in perfecte staat
- Een aanvulling op het kerkarchief van Elverdinge (notulen rekeningen en documenten over de restauratie van de glasramen)
- Familiearchief van Robert Declercq met verkoop- en hypotheekakten van 2 huizen in de D'Hondtstraat
- Aanvulling op het archief van de Roesbrugge Dames (enkele van de oudste stukken van de kloosterorde)
- Cd-roms met de kronieken van de gidsenkring
- Lesboeken en schriften van Cyriel Gequiere uit het Sint-Vincentiuscollege
- Schoolmateriaal van Raïse Soenen
- Tekeningen en kaarten van de stad Ieper
- Documenten uit de voormalige Kliniek Zwarte Zusters
- Bidprenten en een militair zakboekje
- Een collectie schoolboeken van Ghislain Wenes
- Aanvullingen op het kerkarchief van de Sint-Pieterskerk (bewaargeving)
- Foto's, documentatie en albums over het pausbezoek en dia's en foto's van de Kattenstoet van de familie van fotograaf Roger Buyse (Roeselare)



## Schenkeningen in de kijker

### Archiefstukken leperse minderbroeders

Uit handen van uitgeweken leperling William Slosse nam het Stadsarchief op 5 maart 2024 twee stukken van de leperse minderbroeders in ontvangst. De minderbroeders of franciscanen vormden vanaf de 13de eeuw een kloosterorde in Ieper. Het oudste stuk van de schenking dateert van 13 augustus 1488. Het is geschreven op perkament. De leperse minderbroeders en de leden van de gilde van Onze-Lieve-Vrouw van Tuine bepalen in het document welke kerkelijke diensten de gilde zal organiseren. Het tweede stuk dateert van het begin van de 18de eeuw. Het is een afschrift uit het zogenaamde 'Register der leperse minderbroeders' van 1677 dat bewaard wordt in het Stadsarchief van Gent. In dit document wordt de processie van Onze-Lieve-Vrouw van Tuine beschreven. Ook de discutabele nota dat het beeld van Onze-Lieve-Vrouw van Tuine in 1578 door een leperse poorter Van Bolcke zou gered zijn, is overgenomen.



### Twee eeuwen huizengeschiedenis

Het Stadsarchief mocht op 20 april 2024 een archief met verkoop- en hypotheekaktes van twee woningen in de D'Hondtstraat in ontvangst nemen. De ruim twintig documenten dateren van circa 1650 tot 1850 en illustreren twee eeuwen leperse huizengeschiedenis. Sommige oorkonden zijn neergeschreven op perkament en voorzien van een wassen stadszegel. Het Stadsarchief ontving de schenking van de kleinkinderen van leperling Robert Declercq (1885-1933). Hij was na de Eerste Wereldoorlog secretaris van de leperse Handels- en Nijverheidskamer en schepen van Openbare Werken. Hij was zo mee verantwoordelijk voor de wederopbouw van Ieper.

## 1.3 Conservatie en restauratie voor een duurzame bewaring

We investeren in duurzaam materiaal voor de collectie.

We evalueren de materiële toestand van de collectie en de verpakking. Waar nodig zorgen we voor herverpakken van de collectie in aangepast conserveringsmateriaal.

Het Stadsarchief zet stevig in op passieve conservering om de excellente toestand van de collectie te behouden.

Terugkerende initiatieven zijn:

- de aankoop van zuurvrij (en behoorlijk duur) materiaal voor het bewaren van tekeningen, grafiek... (dozen, opberghoezen...)
- de aankoop van zuurvrij opbergmateriaal voor de uitgebreide collectie glasnegatieven en originele foto's (zuurvrije fourflaps en bijpassende doosjes)
- de collectie kranten wordt in zuurvrije dozen bewaard
- de oude drukken worden in zuurvrije dozen bewaard
- voor het bewaren van de kaartencollectie en aanplakbrieven wordt polyester film (melinex) gebruikt

Het Stadsarchief zet ook in op actieve conservatie en restauratie. Er worden geregeld professionele restauraties van een aantal belangrijke losse stukken uitgevoerd.

Vijf vrijwilligers zetten zich in voor het verpakken van archiefstukken, twee voor het verpakken van fotonegatieven en dia's en drie voor het verpakken van de architectenplannen van Jules Coomans.

F03\_Jules Coomans wordt herverpakt zodat de plannen optimaal bewaard kunnen worden. In 2024 werden 1.098 plannen verpakt (op een totaal van 6.939 plannen).

Het project loopt over verschillende jaren.



# 2

## Stadsarchief Ieper als werkplaats

### 2.1 Registratie van archief en erfgoed op basis van internationale archiefstandaarden

#### Collectiebeheerprogramma's

##### » Spreadsheets

Momenteel worden archieven hoofdzakelijk geïnventariseerd in een Exceldocument, waarbij de kolommen ingedeeld zijn volgens de ISAD(G)-standaard. Een deel van de archieven en collectie werd vanuit de Exceltabellen geëxporteerd naar Adlib.

##### » Adlib

Onderdeel van het museale netwerk Erfgoedinzicht. Toepassing voor de registratie van zowel archieven als collecties.

URL catalogi: [erfgoedinzicht.be](http://erfgoedinzicht.be); [collectie.ieper.be](http://collectie.ieper.be)

##### » Wise

Het eengemaakt bibliotheeksysteem voor Vlaanderen en Brussel. Toepassing voor de registratie van de wetenschappelijke bibliotheek (excl. de oude drukken).

URL catalogus: [ieper.bibliotheek.be](http://ieper.bibliotheek.be)

##### » Memorix Maior (voor Westhoek Verbeeldt en Historische Kranten)

URL: [westhoekverbeeldt.be](http://westhoekverbeeldt.be); [historischekranten.be](http://historischekranten.be)

#### De collectie van het Stadsarchief bevat

- Gemeentearchieven van de stad Ieper, de deelgemeenten en archief van het OCMW
- Persoons- en familiearchieven (F)
- Bedrijfsarchieven (B)
- Verenigingsarchieven (VER)
- Archieven van kerkfabrieken en parochies (KA)
- Collecties (C)
- Wetenschappelijke bibliotheek en oude drukken



## Inventarisatie is een basistaak

Er is een interne projectwerkgroep voor de planning en uitvoering van de inventarisatie, die tweemaal per jaar structureel en verder ad hoc de opvolging verzekert. Een opvolgingsdocument (collectieoverzicht) wordt minstens eenmaal per jaar geactualiseerd.

In 2024 werden o.a. gewerkt aan inventarisatie van de volgende archieven en collecties:

B10	Canal de la Lys	60 nummers
VER22	Zusters Heilige Familie	23 archiefstukken en 636 foto's
F65	Walter Stevens	aanvulling van het archief, ca. 200 architectendossiers
C02	Fototheek	1.531 foto's
C08	Topografische Atlas	67 kaarten
C14	Stukken Ancien Regime	44 stukken
C15	Postkaarten	355 postkaarten
C17	Portretten	inventaris werd volledig herwerkt en stukken die niet in de collectie thuis hoorden werden in de juiste collectie ondergebracht. De collectie kwam zo van 88 naar 61 portretten.
C18	Personalia Stad Ieper	49 stukken
C19	Personalia Personen en Verenigingen:	97 stukken
C20	Affiches voor 1970	49 affiches
C28	Bouwkundige tekeningen	6 tekeningen
C31	Programma's en brochures	249 stukken
C33_	Reclamedrukwerk	311 stukken
C35	Grafschriften	236 stukken
VER02	Vijverzonen Dikkebus	125 stukken en 125 foto's
VER19	Scherminkel/Sint-Vincentiuscollege	
VER31	Vlaamse Vrouwenvereniging (nieuw)	36 stukken
VER45	Roesbrugge Dames	aanvulling
VER57	Ieper helpt Roemenië	71 stukken
VER59	Nooit moe Boezinge	aanvulling
VER70	Jefi	118 stukken
VER76	Onderwijsmuseum	
VER04	KSA Hallebast Dikkebus	aanvulling

## Inventarisatie oude drukken

De collectie oude drukken omvat op heden 4.412 titels (+104 nieuwe titels).

De nummers 1-1.650 en 3.557-4.308 zijn accuraat ingevoerd.

Van de nog over te zetten korte titels (nrs. 1.651-3.556) zijn er op heden 570 (+195) overgezet en blijven er 1.336 nog over te zetten (30,28 % van het totaal aantal oude drukken).

Het aantal specifiek in Ieper gedrukte werken bedraagt 328.

## Boeken en tijdschriften

	Monografieën	Reeksen (Rechtbank)	Reeksen	Thesissen	Tijdschriften	Totaal
01/01/2012	12.643	746	257	228	5.265	<b>19.143</b>
01/01/2016	16.275	1.W	1.939	304	6.997	<b>26.715</b>
01/01/2020	21.230	1.364	2.251	432	8.990	<b>34.267</b>
01/01/2024	24.109	1.400	2.754	529	9.731	<b>38.523</b>
01/01/2025	<b>24.799</b>	<b>1.512</b>	<b>2.826</b>	<b>540</b>	<b>10.066</b>	<b>39.743</b>
	<b>+ 690</b>	<b>+ 112</b>	<b>+ 72</b>	<b>+11</b>	<b>+ 335</b>	<b>+1.220</b>



## 2.2 Toegang tot de collectie, fysiek en online

### Leeszaalbezoeken

Hoewel het leeszaalbezoek vermindert, blijven we onze gewaardeerde toegankelijke fysieke leeszaal als troef uitspelen.

Bezoekers komen makkelijk langs tijdens de ruime openingsuren: 24 openingsuren over vijf dagen in de week. De leeszaal is ook een plaats voor ontmoeting en uitwisseling van kennis.

jaar	aantal
1993	1.326
1998	1.952
2003	3.055
2008	1.737
2013	1.716
2018	1.353
2019	1.264
2020	590
2021	426
2022	390
2023	663
<b>2024</b>	<b>596</b>

### Digitale dienstverlening

Er is een groeiende digitale leeszaal waardoor een nieuw publiek de weg naar het archief vindt.

Via Access werden 160 aanvragen van vooral externen geregistreerd. Dit gaat vooral over scan on demand en genealogische vragen. Daarnaast zijn er tal van diverse kleinere vragen (advies, informatie...) die niet geregistreerd worden.

### Uitleenregister / bruiklenen

In 2024 waren er o.a. twee uitgaande bruiklenen: naar het Yper Museum (drie stukken uit archief Commissie Openbare Onderstand n.a.v. de tentoonstelling Vrolijk, Vrij en Vunzig) en naar de kerkfabriek Sint-Jan-de-Doperkerk (zeven bouwplannen n.a.v. tentoonstelling 100 jaar kerkheropbouw).

Naar stadsdiensten werden 276 uitleningen geregistreerd in Topdesk en Access.





## Online ontsluiting

Op 1/01/2025 zijn op [erfgoedinzicht.be](http://erfgoedinzicht.be) 24.839 items raadpleegbaar.

>> [www.erfgoedinzicht.be](http://www.erfgoedinzicht.be)

[https://erfgoedinzicht.be/collecties/?mode=gallery&view=horizontal&sort=random%7B1740665358132%7D%20asc&page=1&fq%5B%5D=search\\_s\\_institution:%22Stadsarchief%20Ieper%22&reverse=0](https://erfgoedinzicht.be/collecties/?mode=gallery&view=horizontal&sort=random%7B1740665358132%7D%20asc&page=1&fq%5B%5D=search_s_institution:%22Stadsarchief%20Ieper%22&reverse=0)

Op 1/01/2025 zijn op [ieper.bibliotheek.be](http://ieper.bibliotheek.be) 39.743 exemplaren raadpleegbaar.

>> <https://ieper.bibliotheek.be/catalogus?branch=Ieper%2FStadsarchief&q=>

Op [www.historischekranten.be](http://www.historischekranten.be), [www.krantencatalogus.be](http://www.krantencatalogus.be) en [collectie.ieper.be](http://collectie.ieper.be) zijn de collecties van Stadsarchief Ieper ontsloten samen met de collecties van andere collectiebeherende instellingen.

Op [hetarchief.be](http://hetarchief.be) worden beeld- en geluidsfragmenten ontsloten samen met de collecties van andere collectiebeherende instellingen.

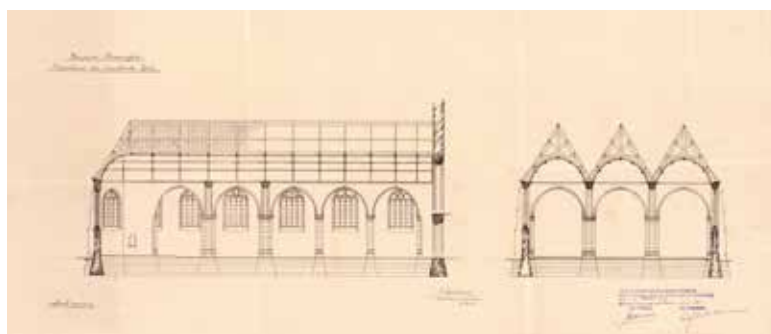
Op [www.westhoekverbeeldt.be](http://www.westhoekverbeeldt.be) is particulier beeldmateriaal uit de Westhoek ontsloten.

## 2.3 Onderzoek

In de dagelijkse werking heeft onderzoek een plaats naar aanleiding van inventarisatiewerk of nieuw verworven archiefstukken. In het kader van de voorbereiding van tijdelijke tentoonstellingen of andere projecten wordt historisch onderzoek uitgevoerd of uitbesteed.

Verschillende erfgoedtijdschriften of andere publicaties publiceren artikels gebaseerd op archiefonderzoek.

Ook wordt het onderzoek door derden op de collectie gestimuleerd (via academische opleidingen, stages of gekwalificeerde vrijwilligers).



### Publicaties

R.OP SOMMER, B.BATAGELJ. International Archives Week Challenge 2024: Image 4 Democracy. Celje, 2024, 32 p.

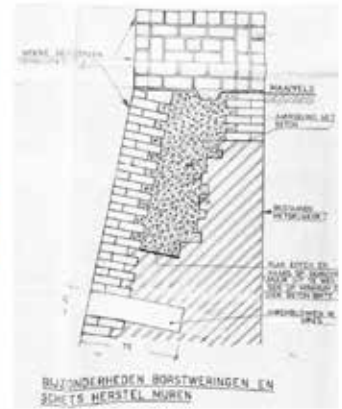
R.OP SOMMER, A.C. LEHMANN MARTINS. A sucessão ab intestato no direito feudal flamengo durante os séculos XIV e XV. In: Métodos da historiografia do direito contemporânea: olhares cruzados entre a Bélgica e o Brasil. Belo Horizonte, 2024, p.109-129.

S. LAZOOORE, R.OP SOMMER. Naar een nieuwe wijknaam: Drie Koningen of Koning(s)hoek, Gidsenkroniek Ieper-Poperinge, 61/2 (2024), p.3-5.



Anton Witdouck, architect en projectleider bij B-Juxta, deed een omvangrijk archiefonderzoek bij Stadsarchief Ieper rond de beleidskeuzes van de stad Ieper voor het behoud en het herstel van de stadsomwalling na de verwoestingen van de Eerste Wereldoorlog. Dit resulteerde in de thesis 'Management conflicts of the Ypres Ramparts: 100 years of reconstruction, conservation and gradual transformation' in het kader van de opleiding Master of Science in Conservation of Monumentes and Sites (Katholieke Universiteit Leuven & Raymond Lemaire International Centre for Conservation, januari 2024).

**Anton Witdouck  
onderzocht de  
beleidskeuzes  
van de stad Ieper  
voor het behoud  
en het herstel na  
de verwoestingen  
van WO1.**



### **Straatnamencommissie**

Stadsarchief Ieper coördineert het werk van de straatnamencommissie (een subcommissie van de Cultuurraad) en zorgt voor het toekennen van historisch verantwoorde straatnamen.

De straatnamencommissie vergaderde op 22 januari, 15 april en 9 juli 2024 en adviseerde bij de goedkeuring van vier nieuwe straatnamen: Driekoningenpad, Mortagnedreef, Dambrestraat, van der Borchstraat.



### **Publicatiefonds Ieper stimuleert publicaties van en over Ieper**

Het Stadsarchief is betrokken bij het Publicatiefonds Ieper, dat opstartte in 2020. Het Publicatiefonds Ieper wordt beheerd door de Cultuurraad Ieper, Bibliotheek Ieper, Stadsarchief Ieper en dé Academie Ieper, met de steun van Stad Ieper. Het initiatief kwam er in de plaats van de Prijs voor Historische Publicatie (2008-2018) en de Prijs voor Cultuurhistorische Monografie (1988-2008). Stadsarchief Ieper maakt deel uit van de jury en draagt financieel bij in het Publicatiefonds.

In 2024 werd financiële steun verleend aan vier publicaties: De schilderijen van de Sint-Maartenskerk (Vrienden van de Sint-Maartenskerk Ieper), Gedichtenbundel Dichter en DICHTER (Marnixring Ieper-Westland), Scheurkalender Gerard Vermeersch (Confrérie Gerard Vermeersch) en Bijna vijf eeuwen brouwgeschiedenis en drankcultuur in Boezinge (1550-2024) (Noël Boussemaere).



## 2.4 Digitale strategie

### Digitalisering

Stadsarchief Ieper zet in op het digitaliseren van archieven en collecties met een grote culturele waarde voor de stad en de regio, zowel door in huis te digitaliseren als opdrachten uit te besteden. Er wordt gedigitaliseerd op basis van o.a. de conservatienoden, publieksontsluiting, concrete projecten en vragen van de archiefgebruikers (scan on demand).

Verenigingen:

- VER19\_Sint-Vincentiuscollege: 239 foto's en 10 fotoalbums (de digitalisatie van deze vereniging werd opgestart in 2023 en in 2024 afgewerkt)
- VER41\_KSA Stormklokke: 1.371 foto's
- VER39\_Richten: 3.037 foto's (deze digitalisatie is nog lopende)

Familiearchieven:

- F16\_Staf Verheye: 2.738 foto's
- F03\_Coomans: 1.098 plannen werden gedigitaliseerd, dit project loopt over verschillende jaren.

Stadsdiensten:

- Plannen Technische Dienst: 672 plannen werden gedigitaliseerd, dit project loopt over verschillende jaren.
- Bouwplannen Dienst Ruimtelijke ordening: er werden ongeveer 2.500 bouwdoSSIERS gescand door jobstudenten (periode 1995, er wordt regressief gewerkt).

### Digitaliseren negatievencollectie Deconinck

Na het fotoarchief van persfotograaf Gilbert Bossaert startte in 2024 de digitalisering van de fotocollectie van persfotograaf Julien Deconinck (F036). Als persfotograaf hebben zijn foto's een grote culturele waarde voor de stad. Aangezien het om negatieven gaat, heeft het Stadsarchief niet de beste apparatuur en onvoldoende capaciteit om die te kunnen digitaliseren. Daarom wordt de opdracht uitbesteed aan een gespecialiseerde externe firma. De opdracht werd op 24 oktober 2024 gegund aan GMS Digitaliseert voor een bedrag van 10.494,94 euro incl. btw en wordt opgeleverd in 2025.

### Digitaliseringsinfrastructuur

In 2024 werd de nieuwe Zeutschel A1 boekscanner in gebruik genomen (zie hoger).

Partners uit de regio komen regelmatig naar het Stadsarchief om gebruik te maken van onze digitaliseringsinfrastructuur (planscanner, kleurenboekscanner A1), o.a. Memorial Museum Passchendaele 1917, Yper Museum en In Flanders Fields Museum.



## Meemoo en de Vlaamse erfgoeddatabanken

We volgen de evoluties op in het kader van de Vlaamse erfgoeddatabanken. In 2024 selecteerde Meemoo de software voor de nieuwe erfgoeddatabank (collectiebeheersysteem MuseumPlus van de firma zetcom).

Zie <https://meemoo.be/nl/projecten/vlaamse-erfgoeddatabanken>

<https://kennisbank.meemoo.be/inzichten-en-praktijk/in-de-diepte-museumplus-als-collectiebeheersysteem-achter-de-nieuwe-erfgoeddatabank>



## Naar een strategie voor de ontsluiting van bidprentjes en rouwbrieven

Op 12 maart 2024 was er een startoverleg tussen Stadsarchief Leper en Familiekunde Vlaanderen afdeling leper-Diksmuide voor het uitwerken van een strategie voor de verwerking, beschrijving en ontsluiting van bidprentjes en rouwbrieven. Het Stadsarchief krijgt heel frequent kleinere of grote schenkingen van bidprentjes en rouwbrieven. Met vrijwilligers wordt gewerkt aan het ordenen en inventariseren, maar de hoeveelheid overschrijdt de personele mogelijkheden. Tegelijk verzamelt Familiekunde Vlaanderen gelijkaardig materiaal en beschikt zij over gekwalificeerde vrijwilligers voor het beheer ervan. Ook enkele andere erfgoedverenigingen beheren kleinere collecties. We bundelen de krachten en werken een strategie uit.



## 2.5 Valorisatie van bewaarde bronnen met bovenlokaal belang die geënt zijn op Leper en de Westhoek

### De digitale inventarissen en gedigitaliseerde stukken uit het Kasselrijarchief blijven beschikbaar en raadpleegbaar in Stadsarchief Leper

Na het aflopen van de bruikleen en de verhuis van het Kasselrijarchief terug naar het Rijksarchief, blijven de digitale inventarissen en gedigitaliseerde stukken uit het Kasselrijarchief beschikbaar en raadpleegbaar in Stadsarchief Leper. Er wordt afgestemd met Rijksarchief Brugge in functie van hun verdere beschrijving, digitalisering en ontsluiting.

# 3

## Stadsarchief Ieper als ontmoetingsplaats

### 3.1 Kruispunt voor participatie en co-creatie

#### Vrijwilligerswerking

Het vrijwilligersbeleid is goed uitgebouwd bij de Stad Ieper en wordt gecoördineerd door de personeelsdienst. Er zijn standaard vrijwilligersovereenkomsten en een vrijwilligersverzekering zoals wettelijk bepaald. Bij Stadsarchief Ieper is er een warm waarderingsbeleid voor de vrijwilligers, met een kwalitatieve interne vorming en verschillende acties doorheen het jaar (een attentie n.a.v. de Dag en Week van de Vrijwilliger, een uitstap, een receptie...).

Er is een onthaalbrochure voor vrijwilligers met alle nodige info voor (potentiële) vrijwilligers.

De vaste vrijwilligers worden ingezet voor de ondersteuning van alle functies van het Stadsarchief. In volgorde van relevantie zijn dit: herkennen en verzamelen, behouden en borgen, presenteren en toeleiden en onderzoek. De participatieve functie is inherent aan deze werking.

De vrijwilligers van 'Ieper Verbeeldt', onderdeel van 'Westhoek Verbeeldt' gecoördineerd door CO7, behoren tot de cultureelerfgoedgemeenschap van het Stadsarchief. Door vrijwilligersopdrachten worden deze stakeholders zeer nauw betrokken bij de werking van het Stadsarchief. De nauwe samenwerking met de vaste personeelsploeg genereert interessante feedback en biedt deze vrijwilligers ook de kans om een co-creërende rol te spelen bij projecten.



In 2024 kon het Stadsarchief beroep doen op **20 vaste vrijwilligers**. Daarnaast zijn er **4 vaste vrijwilligers** voor archieven beheerd door derden: Sint-Martinusscouts, Ypriana en Toneelkring Richten. De vrijwilligers worden ingezet bij inventarisatie, verpakken en digitaliseren van archieven. Ook voor klussen in de magazijnen (vb. verhuizen) kan beroep gedaan worden op vrijwilligers.

Er werden verschillende bedankingsmomenten georganiseerd voor de vrijwilligers van het archief en van 'Ieper verbeeldt'. Op 7 maart en 6 december werd een aperitiefje georganiseerd. Op 22 juni werden de vrijwilligers voor het eerst uitgenodigd op een vrijwilligersontbijt en op 17 september organiseerde het Stadsarchief de jaarlijkse barbecue. Op 14 maart werden alle 'Ieper verbeeldt' vrijwilligers ook uitgenodigd op het jaarlijks bedankingsfeest van 'Westhoek verbeeldt' in Langemark-Poelkapelle.



De vrijwilligerswerking van 'leper verbeeldt' telt **22 actieve vrijwilligers**. Op vrijdagvoormiddag is er wekelijkse permanentie in de leeszaal.

Op 31 december 2024 bevatte de beeldbank 16.812 foto's (+ 753), waarvan 561 foto's ingevoerd en beschreven zijn, maar nog niet online staan. Sommige van deze niet gepubliceerde beelden zijn nog in verwerking, anderen zijn nog geen 25 jaar oud of zijn nog niet vrij van auteursrecht.

De jaarlijkse vergadering met de 'leper verbeeldt' vrijwilligers ging door op 17 oktober 2024 met 12 aanwezigen. Het overleg met de lokale coördinatoren van 'Westhoek verbeeldt' vond plaats op 7 mei, 5 juni (brainstorm 20 jaar 'Westhoek verbeeldt') en 8 oktober 2024.

Het Stadsarchief organiseerde twee inzamelmomenten voor de reizende expo 'Kermis in leper' op 9 maart in de Potyze en 16 maart in Brielen.

Op 2 februari 2024 namen 11 vrijwilligers deel aan een vragenuurtje over 'Memorix Maior' om hun kennis over het achterliggend systeem van de beeldbank op te frissen.

## Jobstudenten & stagiairs

Het archief kon tijdens de zomervakantie beroep doen op vier jobstudenten. Drie jobstudenten werden ingezet voor het digitaliseren van bouwdoossiers. Een jobstudent werd ingezet voor het inventariseren van de aanvulling op het archief van Walter Stevens en het inventariseren van de Vreemdelingendossiers voor de Dienst Leven.

In 2024 kon het archief beroep doen op een stagiair uit de richting Verkoop en Onthaal. De stagiair werd ingezet voor het inventariseren van Vreemdelingendossiers, bewerken van gescande documenten en opzoeken van akten voor genealogische aanvragen. De stage liep van september 2024 tot en met januari 2025.

## Educatieve werking & archiefbezoeken

Stadsarchief leper organiseert bezoeken, biedt deze proactief aan het publiek aan, of sluit aan bij gelijkaardige initiatieven door de bibliotheek of andere stadsdiensten.

Stadsarchief leper stelt zijn historische expertise ook op andere stedelijke locaties ter beschikking bij ontvangsten (bv. met toonmoment van archivalia).

- 27 februari 2024: rondleiding Broederschool Roeselare.
- 16 april tot 17 mei 2024: rondleiding aan tien klassen uit leperse scholen met het thema 'Allemaal Beestjes'. De bezoekende lagere scholen waren de Tierlantuin, het Lyceum, de Sint-Jozefsschool, De Vlam, de Minnetuin, de Sint-Michiëlsschool, Immaculata, de Capucienen, het Vlot en de lagere school uit Boezinge.
- 9 juli 2024: rondleiding in het kader van het Bibkamp.
- 20 september 2024: rondleiding voor iPress.
- 4 december 2024: rondleiding voor de medewerkers en vrijwilligers van het Rijksarchief Kortrijk.



## Archiefcommissie

De Archiefcommissie is een adviesorgaan voor de werking van het Stadsarchief. Het doel van de Archiefcommissie is het garanderen van participatie en betrokkenheid van de gebruikers en van diverse geledingen van de maatschappij bij het archiefbeleid, de werking en activiteiten.

De Archiefcommissie is samengesteld uit enerzijds archivariissen, vertegenwoordigers van partnerorganisaties en personen uit het cultuurhistorisch werkveld in de Westhoek en anderzijds een aantal door de gemeenteraad aangeduide leden. De samenstelling geldt telkens voor zes jaar (legislatuur van de gemeenteraad).

De archiefcommissie vergaderde eenmaal, op 26 februari 2024. Ze besprak het jaarverslag 2023, stand van zaken beleid, werking en activiteiten 2024, vooruitblik jaarplanning 2025 en de beleidsplanning 2024-2028 in het kader van de indeling als cultureel-archiefinstelling op het bovenlokale niveau.



## 3.2 Activiteiten

Stadsarchief Ieper reikt via een doorgedreven publiekswerking en communicatiestrategie de hand aan alle inwoners van de regio om de historische kennis van stad en streek te delen en aan te scherpen.

### 3.2.1 Expo

#### Kindjes en Keikoppen, een grensgeval

Al eeuwenlang is er onderhuids of duidelijk voelbaar concurrentie tussen de inwoners van Ieper en Poperinge. Stadsarchief Ieper ging samen met Stadsarchief Poperinge en Cultuurdienst Poperinge vanaf 2023 op zoek naar de oorsprong van de vete en wat er nog van overblijft. Daarbij keken we niet alleen naar wat onze twee steden scheidt, maar vooral naar wat ons bindt.

Op 20 april 2024 stelden we het resultaat van deze unieke samenwerking voor aan de pers. Met de steun van CO7 maakten we een fietsroute onder de noemer 'Kindjes en Keikoppen, een grensgeval'. Fietsers konden van 21 april tot en met 8 september 2024 starten aan de kerk van de Brandhoek, Elverdinge of Reningelst. Ze ontdekten langs acht infohaltes verrassende weetjes en straffe verhalen over de gedeelde geschiedenis van Ieper en Poperinge. Wie fietste met kinderen, kon de gratis ErfgoedApp downloaden en de route ontdekken met leuke spelletjes op de smartphone.

In de 'Kindjes & Keikoppen Quiz' werden op 15 november







2024 alle inwoners van Ieper en Poperinge uitgedaagd om hun eigen kennis over de regio te testen. Wie de fietsroute volledig uitreed, had alvast een streepje voor. De quiz werd heel goed onthaald en is voor herhaling vatbaar.

## Zeven eeuwen Neerstad

Het Ieperse Stadsarchief is gehuisvest op de voormalige site van weefmachinebouwer Picanol. De site werd in 2009 omgedoopt tot de 'Neerstad' en vierde in 2024 haar 15-jarig bestaan. Voor deze gelegenheid werd een raamtentoonstelling georganiseerd om de rijke industriële geschiedenis van de site te belichten. De openluchtexpo nam bezoekers mee op een tijdreis door zeven eeuwen: van een levendige middeleeuwse buitenwijk tot het industriële hart van Ieper in de vorige eeuw. Aan de hand van kaarten, foto's en andere historische documenten werd de transformatie van deze bijzondere plek gevisualiseerd. De archiefmedewerkers konden hiervoor putten uit de eigen depots waar het bedrijfsarchief van Picanol ligt opgeslagen.

Omdat documenten niet alles prijsgeven, wilde het Stadsarchief ook de **mondelijke geschiedenis** bewaren. Picanol is meer dan een gebouw en machines. Veel werknemers werkten overdag in de fabriek en waren 's avonds of in het weekend actief in één van de vele sport- en cultuurverenigingen van het bedrijf. Om deze levendige geschiedenis te documenteren, nam het Stadsarchief interviews af van zes voormalige medewerkers met uiteenlopende functies. Hun getuigenissen geven een unieke inkijk in het dagelijkse leven in de fabriek en de hechte band die de werknemers met elkaar hadden.

De verhalen werden gemonteerd tot een korte documentaire waarin historische foto's en archiefstukken de herinneringen van de werknemers aanvullen en illustreren. Deze documentaire werd aan het grote publiek voorgesteld tijdens het feestweekend op 21, 22 en 23 juni 2024 en was daarna enkele maanden te zien in de Bibliotheek. De documentaire werd ook op YouTube geplaatst en haalde na twee maanden al meer dan 1.000 views.

>> [www.youtube.com/watch?v=bVslX2byXto](https://www.youtube.com/watch?v=bVslX2byXto)





# Op het programma

Het wijkcomité heeft elk jaar een verscheidenheid aan programma's die elkaar weer terug en voor. In dit jaar zondig en twedig september het feestelijke programma van de feestelijke week van de Kermis in Leper. Het programma bestaat uit de volgende activiteiten: ...



## Boezinge op z'n zondags

Het jaarlijkse landschapsfeest van Regionaal Landschap Westhoek vzw hield op 30 juni 2024 halt in Boezinge. In samenwerking met diverse verenigingen en stadsdiensten konden bezoekers de verborgen pareltjes van deze leperse deelgemeente ontdekken op de fiets of te voet. Bij de startplaats op het Katspel toonde het Stadsarchief de mooiste archiefschatten van Boezinge in een openluchtexpo. Op het terrein van de Koninklijke Handbooggilde Sint-Joris kreeg je een inblik in de leperse schuttersgeschiedenis.



## Kermis in Ieper

Met de rondreizende expo 'Kermis in Ieper' dompelde het Stadsarchief de Ieperlingen onder in de kermisfeer van vroeger en nu. Een rondreizende kermiskiosk met oude foto's, affiches en programmaboekjes toont hoe de hele buurt samenkomt om te feesten. De openluchtexpo hield eerst halt op het **Zaalhof** tijdens de Sint-Pieterswijkfeesten (5-7 juli). Eind augustus reisde de expo in een aangepast jasje verder naar de kermissen van de **Potyze** (30 augustus - 2 september) en **Brielen** (13-16 september). In 2025 trekt de kiosk verder naar vier andere leperse kermissen en wijkfeesten.





AP Electoral list of 1804  
Archives of Ypres

AP 1811 Imperial administrative census

AP Voter list of the town of Ypres,  
13th September 1824

AP In the 19th century only a privileged group had the right to vote. During the Dutch period (1815-1830) there was an indirect electoral system. The members of the electoral colleges were elected by the provincial estates. The provincial estates were appointed by three separate electoral colleges, in West Flanders the town and city councils elected 13 of its 61 members (5 of them came from Ypres). The Ypres citizens could vote only if they had a limited electoral college. The town had approximately 14,000 inhabitants in 1824, but only 134 wealthy men had the right to vote, mostly bourgeoisie and burghers but also doctors, judges, lawyers, civil servants and wealthy traders.

[www.archief.be/yper](http://www.archief.be/yper)

## Yper Museum

Het Stadsarchief toont een tiental topstukken in de permanente tentoonstelling van het Yper Museum.

## Internationale archiefweek

Van 3 tot 9 juni 2024 werd de Internationale Archiefweek gevierd met een online tentoonstelling. Voor het vijfde jaar op een rij sloeg het Stadsarchief de handen in

elkaar met het Regionaal Archief van het Sloveense Celje om de grote verscheidenheid aan Europese archivalia in de kijker te zetten. 23 archieven uit de Europese Unie doken in hun collectie op zoek naar een bijzonder archiefstuk gelinkt aan het thema 'democratie'. De foto's en documenten tonen lokale bijzonderheden en wereldwijde overeenkomsten over de invoering van het stemrecht, de evolutie van vrouwenemancipatie en de inspanningen om conflicten vreedzaam op te lossen.

De archiefstukken werden op de website en de sociale media van het Stadsarchief digitaal tentoongesteld en gebundeld in een uitgebreide Engelstalige brochure met een bijdrage en eindredactie door Rik Opsommer: [archief.ieper.be/internationale-archiefweek-2024](http://archief.ieper.be/internationale-archiefweek-2024)

## 3.2.2 Erfgoedhalte

### 200 jaar Sint-Jozefsschool

De Ieperse Sint-Jozefsschool bestond in 2024 precies 200 jaar. Naar aanleiding van deze verjaardag onthulde het Stadsarchief feestelijk een nieuwe erfgoedhalte aan de ingang van het schoolgebouw. Unieke foto's, documenten en krantenknipsels illustreerden het 200-jarig bestaan van de Sint-Jozefsschool.

### Schuttersgilden: Europees kampioenschap handboogschieten

Van 16 tot en met 19 augustus 2024 organiseerde de Sint-Jorisgilde in Boezinge het 72ste Europees kampioenschap handboogschieten. Dit bracht heel wat volk op de been. Een openluchtexpo van het Stadsarchief gaf bij hun schutterslokaal een inkijk in de Ieperse schuttersgeschiedenis. Ook de erfgoedhalte op het Beeldenplein werd gevuld met mooie foto's en archiefstukken van lokale schuttersverenigingen.

### Frans Van Immerseel

Op zondag 12 mei 2024 trok de 46ste Kattenstoet door Ieper. De kostuums, reuzen en praalwagens van deze stoet zijn gemaakt naar een ontwerp van kunstenaar Frans Van Immerseel. De originele tekeningen uit 1955 worden bewaard in het Stadsarchief. Naar aanleiding van de Kattenstoet werden zijn ontwerpen getoond in de erfgoedhalte op het Beeldenplein en in een mini-expo in de bibliotheek.



### 3.2.3 Lezingen

#### **De Ieperse vestingen: van militair bolwerk tot recreatief stadspark, 27 mei 2024**

Vele eeuwen speelde Ieper een cruciale militaire rol door haar strategische positie aan de grenzen. De stadsvestingen, ooit een belangrijk verdedigingswerk, zijn nu grotendeels omgevormd tot een prachtig wandelpark. Anton Witdouck onderzocht de beleidskeuzes van de stad Ieper voor het behoud en het herstel van de stadsomwalling na de verwoestingen van de Eerste Wereldoorlog. In zijn lezing vertelde over de uitdagingen en de successen van het behoud van dit historisch en natuurlijk erfgoed.

De lezing werd samen met de Groendienst en de dienst Landschap georganiseerd in een sessie voor een gespecialiseerd publiek (23 deelnemers) en een sessie voor het brede publiek (92 deelnemers).



#### **Contactdag Heerlijkheden in de Lage Landen, 9 september 2024 (organisatie Rijksarchief Gent & Universiteit Gent)**

Archivaris Rik Opsommer was aanwezig als spreker op de Contactdag Heerlijkheden in de Lage Landen in Gent met een lezing "Over de grens, lenen en heerlijkheden in Frans-Vlaanderen, 14de-15de eeuw". Dit was de slotdag van het vierjarig onderzoeksproject LORD (Lordship and State Formation in the County of Flanders, 15th-18th c.) aan het Rijksarchief Gent en de Universiteit Gent.

#### **Frans en toch Vlaams. Het verhaal van Frans-Vlaanderen, 25 oktober 2024**

Hoe is de schreve ontstaan? Wat is er gebeurd nadat de regio door Frankrijk werd geannexeerd? Hoe Vlaams zijn de Frans-Vlamingen? En spreken ze nog de streektaal? Auteur Wido Bourel schetste in deze gratis lezing het verhaal van zijn geboortestreek door de eeuwen heen. Van de plaats en het belang van de regio als rijk deel van het graafschap Vlaanderen, het hertogdom Bourgondië en de Nederlanden, tot het cultureel en economisch verval na de Franse aanhechting. Ook deelde hij enkele interessante uitdagingen voor de toekomst van de grensstreek. De lezing werd met 174 deelnemers heel druk bijgewoond.







### 3.2.4 Communicatie

#### Website, nieuwsbrief en sociale media

De website [archief.ieper.be](http://archief.ieper.be) is een belangrijke toegangspoort tot onze werking.

We beheren de Facebookpagina [www.facebook.com/Stadsarchiefieper](http://www.facebook.com/Stadsarchiefieper). Het aantal pagina-vind-ik-leuks steeg het afgelopen jaar naar 4.721. De herkomst van de paginavolgers geeft goed het regionale bereik van Stadsarchief Ieper weer: ongeveer de helft van de paginavolgers is Ieperling, de overige volgers wonen voornamelijk in de ruime regio van de Westhoek. In totaal werden in 2024 104 Facebookposts online geplaatst en het Stadsarchief kreeg via Messenger 29 berichten.

Met een Instagram account wil het Stadsarchief de verscheidenheid van de archiefcollectie in beeld brengen, een blik achter de schermen geven en tentoonstellingen en lezingen promoten. Het Stadsarchief streeft met dit medium een jongere doelgroep na en mikt op interactie met het publiek en een stijgend aantal volgers. In 2024 werden in totaal 75 Instagram-posts en 146 verhalen online geplaatst. Via de chatfunctie van Instagram ontving het Stadsarchief 36 berichten. Ongeveer twee derden van de Instagramvolgers woont buiten groot-Ieper.

De nieuwsbrief bevat de laatste nieuwtjes uit het Stadsarchief en informeert over publieksactiviteiten (lezingen, expo's, erfgoedhalte, rondleidingen ...) en recente aanwinsten. Het nodigt de lezer uit om door te klikken naar de website van het Stadsarchief. De #Archiefbrief verscheen in 2024 vijf keer en 351 personen zijn ingeschreven op de nieuwsbrief.

Alle publieksactiviteiten van het Stadsarchief worden ook opgenomen in het stadsmagazine 'Iedereen Ieper' (oplage 19.640 exemplaren) en via de digitale kanalen van de Stad Ieper (nieuwsbrief, Facebook, Instagram, Whatsapp) verspreid. Tentoonstellingen en lezingen worden ook via de website 'Uit in Vlaanderen' aangekondigd en in digitale nieuwsbrieven zoals deze van CO7 en de Archiefbrief van Provincie West-Vlaanderen opgenomen.

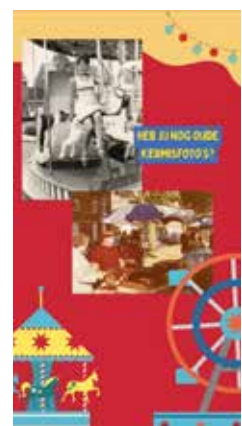
## 3.3 Overleg en netwerking

Stadsarchief Ieper vormt mee netwerken en brengt verschillende partners in de Westhoek bijeen om het archivalisch en documentair erfgoed gezamenlijk sterker op de kaart te zetten.

Stadsarchief Ieper neemt een actieve rol op in het overleg van archieven in West-Vlaanderen en daarbuiten. Het Stadsarchief is actief binnen (collega)netwerken op West-Vlaams en Vlaams niveau.

Stadsarchief Ieper neemt actief deel aan relevante initiatieven rond kennis- en ervaringsdeling zoals de ledendag van VVBAD op 28 maart 2024 in Leuven of Informatie aan Zee van VVBAD of Meemoo partnerevents (niet in 2024).

De archivaris nam deel aan de studiedag "40 ans de recherche: Histoire de la justice, bilan et perspectives. Université Charles de Gaulle." op 15 november 2024 in Rijsel.







## Afstemming in Erfgoedkabinet Ieper rond de 'collectie Ieper'.

Met de primaire collectiebeherende partner binnen de stad, het Yper Museum, werd in 2023 het Erfgoedkabinet opgericht. In dit structureel overlegorgaan worden afspraken gemaakt over het afstemmen van de programmatie, het aankoopbeleid en de (digitale) collectieontsluiting. We zetten in op kennisdeling inzake collectie, digitaal beleid en publiekswerking. Ook de conservator van het In Flanders Fields Museum maakt deel uit van het Erfgoedkabinet voor een afstemming omtrent verwerving en beheer van de (raakpunten in de) collecties.

De bijeenkomsten van het Erfgoedkabinet waren op 25 april, 10 september en 10 december 2024.

In 2024 werd een bijzondere werkgroep opgestart rond het Fonds Merghelynck, met een bijeenkomst op 17 juni 2024. Deelnemers aan de werkgroep zijn het Yper Museum/Merghelynck Museum, Koninklijke Bibliotheek, Herita, Familiekunde Vlaanderen en Stadsarchief Ieper. Voor het eerste sinds vele jaren zijn de drie instellingen die het legaat van Arthur Merghelynck beheren (KBR, Herita, Stad Ieper) samengekomen. De bijeenkomst kwam er op suggestie van Familiekunde Westkust vanuit de behoefte naar een grotere digitale toegankelijkheid van het voor de Westhoek zo belangrijke Fonds Merghelynck.

## Cultuurraad

Stadsarchief Ieper is betrokken bij de cultuurraad via een vertegenwoordiger in de raad van bestuur en via de werkgroep geschiedenis. In deze werkgroep komen de volgende verenigingen bijeen: Heemkring Iepers Kwartier, Heemkundige Kring Selebeke, Heemkring Flambertus, Familiekunde Westhoek, De Boezingenaar, West-Vlaamse Gidsenkring Ieper-Poperinge-Westland, Westhoek vzw tijdschrift voor geschiedenis en familiekunde in de Vlaamse en Franse Westhoek.

## C07

De intergemeentelijke projectvereniging C07 organiseert een structureel depotplatform met de collectiebeherende organisaties in de regio. Er waren (digitale) bijeenkomsten op 10 januari en 27 november 2024.

Met de lokale coördinatoren van Westhoek verbeeldt ([www.westhoekverbeeldt.be](http://www.westhoekverbeeldt.be)) is er regelmatig overleg, vorig jaar op op 7 mei, 5 juni (brainstorm 20 jaar 'Westhoek verbeeldt') en 8 oktober 2024.

Ook het regionale project Historische Kranten ([www.historischekranten.be](http://www.historischekranten.be)) wordt binnen Stadsarchief Ieper opgevolgd.



## Archievenoverleg

Stadsarchief Ieper is lid van het Archievenoverleg (voorheen OLAV), een structureel overleg met de cultureel-archiefstellingen ingedeeld op het landelijke en bovenlokale niveau. Het Archievenoverleg heeft een adviserende stem binnen Archiefpunt en fungeert als een ontmoetingsplaats waar uitwisseling van kennis en expertise plaatsvindt. Zie [archiefpunt.be/bestuur-2](http://archiefpunt.be/bestuur-2)

Met Stadsarchief Ieper waren we aanwezig op deze bijeenkomsten van het Archievenoverleg:

22 februari 2024 (Rijksarchief Leuven)

18 april 2024 (Stadsarchief Mechelen)

17 oktober 2024 (AMVB Brussel)

LEESZAAL JEAN-JACQUES CAMPIN  
Eerste stadsarchivaris.



## Archiefpunt

Alexander Declercq is vanuit Stadsarchief Ieper lid van de algemene vergadering van Archiefpunt.

Zie [archiefpunt.be/bestuur-2](https://www.archiefpunt.be/bestuur-2). In 2024 waren er bijeenkomsten op 21 maart (bij AMVB Brussel) en 26 november 2024 (bij Liberas Gent).



## Overleg erkende en bovenlokale archieven

Op initiatief van FARO is er een structureel Overleg erkende en bovenlokale archieven. Op 26 juni 2024 was er een bijeenkomst bij Stadsarchief Herentals. Op de agenda stond o.a. een evaluatie van het kwaliteitslabel door het Departement Cultuur, Jeugd en Media, de vernieuwde werking van Archiefpunt en een update van de werking van de archieven.

## West-Vlaams Archievenplatform

Het West-Vlaams Archievenplatform (WAP) is een informeel overlegorgaan van de archiefdiensten in de provincie West-Vlaanderen. Het werd opgericht in 2001 met als voornaamste doelstelling een platform te bieden voor regelmatig overleg tussen de archiefdiensten over praktische problemen in het vakgebied en mogelijke samenwerking daarrond. Vanuit Stadsarchief Ieper namen we met vijf collega's deel aan de jaarlijkse ontmoetingsdag op 18 maart 2024, dit keer in Vleteren.

**LEZING**

**De Ieperse vestingen:  
van militair bolwerk  
tot recreatief stadspark**

**maandag 27 mei 2024**  
19 uur | Kruitmagazijn  
Esplanade, 8900 Ieper

Gratis inschrijven via [archief.iever.be/veelingen](https://www.archief.iever.be/veelingen)



**Archief**

Weverijstraat 7 | 8900 Ieper | tel. 057 239 440 | [archief@ieper.be](mailto:archief@ieper.be)

